

Ježíš vjíždí do Jeruzaléma: Květná neděle

Cyklus I. „Ježíšův příběh“, katecheze 22a.

Materiál vytvořilo © Katechetické středisko AP 2025 (Lenka Jeřábková)

Cíl:

Děti se seznámí s příběhem Ježíšova vstupu do Jeruzaléma jakožto počátku velikonočního příběhu, jsou schopny ho přiměřeně reprodukovat a zasadit do kontextu událostí a novozákonních příběhů. Znají v základních obrysech specifika liturgie Květné neděle a jsou schopny rozpoznat analogii příběhů a liturgických obřadů.

Děti si uvědomují Ježíšovu úlohu Spasitele, krále a Mesiáše a symbolický význam jeho slavnostního vjezdu do Jeruzaléma. Díky tomu jsou schopny dle možnosti plně prožít liturgii Květné neděle s uvědoměním, co symbolizuje a jak je vede k následování Ježíše jako krále a Vykupitele.

Seznam použitých materiálů a literatury:

Plačková, Jarmila – Muroňová, Eva – Baránková Hana: Poznáváme Boží lásku – Metodika k pracovním listům náboženské výchovy pro 2. třídu ZŠ. Praha: Česká biskupská konference, 1996.

Havel, Tomáš Cyril – Muroňová, Eva (eds.). Kříž života: metodika ke katechezím v postní a velikonoční době. Brno: Kartuziánské nakladatelství, 2010.

Svatý týden v Jeruzalémě. Duha č. 15 / 2016-2017.

Já jsem tady a zpívám. Brno: Kartuziánské nakladatelství, 2010.

Rejchrt, Luděk. Haleluja, amen – Zpívání pro malé i velké děti Boží. Praha: Kalich, 2008.

<https://vlcidoupe.cz/>

<https://kancional.cz/>

<https://kc.biskupstvi.cz>

Pomůcky ke katechezi:

- K **úvodní modlitbě** – vytištěné texty či noty, pokud je potřebujeme.
- K aktivitě **„Záhadná indicie“** – rozstříhané lístky s písmeny (v obálkách) podle typu zvoleného provedení.
- K výkladu **„Ježíš vjíždí do Jeruzaléma“** – delší lano, dekorace (stuhy, šátky, papírové nebo umělé květiny apod.), svíčka, případně židle a prostěradlo.
- K aktivitě **„Viděli jsme přijíždět Ježíše“** – seznam postav, které budou děti ztvárňovat.
- Ke kreativním aktivitám – nakopírované podklady, výtvarné potřeby.
- K aktivitě s videem – pomůcky k promítání.
- K aktivitě **„Můj Svátý týden“** – vytištěné podklady.

Vlastní poznámky ke katechezi:

Scénář:

Zahájení / modlitba (cca 5 minut)

Modlitba či zahájení setkání dle zvyklostí skupiny, přičemž lze využít i vhodné písně. Z našich výběrů doporučujeme:

- Král na oslátku (viz příloha)
- Hosana (viz příloha)
- Kriste Králi, dárce spásy (Kancionál 318 A, <https://kancional.cz/318A>)

Úvodní – DOPORUČENÁ – aktivita (cca 10 minut).

Aktivita „Záhadná indicie“

Cílem této aktivity je **za pomoci indicií odhalit téma setkání** – události Ježíšova vjezdu do Jeruzaléma a liturgické oslavy Květné neděle.

K realizaci využijeme lístky z přílohy (Záhadná indicie). Volit můžeme mezi **dvěma variantami**, z nichž **první (A)** je **zaměřena spíše na luštění**, druhá má **charakter soutěže (B)**, kde využíváme i **pohybovou aktivitu**. Dětem před zahájením aktivity vysvětlíme cíl – vylustění jedné události Ježíšova života, kterou také slavíme v kostele.

A) Připravíme si jednu sadu z přílohy (slova rozdělená na jednotlivá písmena). Pokud je dětí více, mohou pracovat ve skupinách, z nichž každá má vlastní sadu. Každé **slovo** vložíme do **zvláštní obálky**. **Postupně je dětem dáváme** a vysvětlíme, že z nastříhaných písmen musí složit dané slovo. Poté se jich ptáme, zda z této jedné indicie odhalily řešení. Pokud ne, dáme jim další obálky, **dokud neodhalí výsledek**. Nejsou-li schopné na základě všech indicií řešení odhalit, předáme jim obálku s biblickým odkazem, podle kterého vyhledáme text. Společně ho pak přečteme.

B) Princip je shodný, děti však rozdělíme na nejméně dvě skupiny. Pro každou z nich máme **barevně odlišenou sadu**. Na začátku umístíme lístky jedné indicie v cíli obou skupin. Při luštění **děti běhají střídavě štafetu pro jednotlivé lístky** a zbytek skupiny může skládat indicii (pro zpestření mohou být některé lístky i prázdné). Až obě skupiny indicii složí, ptáme se jako ve variantě A. Pokud děti řešení neodhalily, položíme do cíle další indicie a luštění pokračuje.

V závěru aktivity shrneme: *Spolu jsme zjistili, že dnes budeme doprovázet Ježíše při jeho vstupu do Jeruzaléma. Pojdme se tedy podívat, jak se to celé odehrálo.*

Ježíš vjíždí do Jeruzaléma (cca 25 minut)

- **Město Jeruzalém.** Sedneme si s dětmi do kruhu a na počátku se **zaměříme na místo děje**. Ptáme se dětí: *Víme už, že jsme právě u města Jeruzaléma. O tom už jsme si něco říkali – ale teď si ho zkuste představit. Jaké je město Jeruzalém?* Necháme děti odpovídat, případně doplňujeme (velké, krásné, sídlo králů, je v něm chrám, paláce, žije v něm mnoho lidí...)

Poté pokračujeme (s úpravou podle toho, co děti už řekly): *Takže si tohle veliké a krásné město umíme představit. Ale aby bylo bezpečné, nemohli do něj lidé vstupovat jen tak. Co muselo mít město, aby se do něj nedostal nikdo cizí?* Pomocí návodných otázek dojdeme k tomu, že město musí být opevněné a mít hradby s branami, kterými se do města vstupuje.

Dále už se **věnujeme přímo scéně**: *Jeruzalém měl mnoho bran, ale jedna z nich byla zvlášť významná. Byla hodně stará a říkalo se o ní, že právě jí jednou přijde do města král – zachránce.* Dáme dětem **lano** a požádáme je, aby ho doprostřed kruhu **upravily do tvaru brány**.

- **Přichází král.** Pokračujeme **v rozvíjení scény**: *Touhle branou přicházelo do Jeruzaléma velké množství lidí. Koho myslíte, že byste mohli u brány potkat?* Necháme děti chvíli uvažovat – můžeme tak stručně dokreslit obraz (muže, ženy, obchodníky, vojáky, děti, pastýře se zvířaty, prodavače...)

*Někdy ale do Jeruzaléma přišlo mnoho lidí z celé země – chtěli oslavit svátky v jeruzalémském chrámu. A jednou se mezi nimi začala šířit zpráva... Krátkou aktivitou „tiché pošty“ ji sdělíme dětem: **Do města přichází král!** Pošeptáme ji dítěti po své pravé ruce a takto věta projde celým kruhem. Když ji slyšeli všichni členové kruhu, řekneme ji pomalu a společně.*

*Pak **pokračujeme**: Lidé si mezi sebou začali říkat: Král je náš zachránce – nebudou nám vládnout nepřátelé, nebudeme mít hlad, všechny uzdraví a postará se o nás. Musíme ho uvítat co nejslavnostněji! A začali zdobit bránu, kterou měl přijít do města. Nabídneme dětem krabici s výzdobou a vyzveme je, aby **bránu vytvořenou z provazu vyzdobily** pro příchod krále. Když je brána vyzdobená, zeptáme se, jaké by podle nich bylo nejlepší **uvítání pro krále** (krátký osobní brainstorming).*

*Potom pokračujeme ve **vyprávění**. Pak se to stalo. Den před velikonočními svátky se objevil před bránou zvláštní průvod, který měl v čele Ježíše, který seděl na hřbetě oslíka. Lidé věděli, že on je ten, který všude, kam přijde, přináší lidem uzdravení, radost a pokoj. Můžeme se děti zeptat, jestli si vzpomínají na **některý Ježíšův příběh**, o kterém lidé asi slyšeli, nebo i u něj byli.*

*A když viděli Ježíše přijíždět na oslíkovi, určitě si vzpomněli na jedno proroctví o králi – mesiáši ze Starého zákona. Můžeme si je s dětmi říci – je z proroka **Zachariáše** a zní: „Hlasitě zajásej, síónská dcero, zaplesej, dcero jeruzalémská, hle, tvůj král k tobě přichází, je spravedlivý a přináší spásu, je pokorný a jede na oslu, na oslátku, osličím mláděti.“ (Zach 9,9)*

Lidé začali Ježíše vítat, prostírali mu na cestu svoje pláště, mávali zelenými ratolestmi a chválili Boha za mocné činy, které viděli. Volali: Požehnaný, který přichází ve jménu Pána! Hosana na výsostech! Poté rozsvítíme svíčku symbolizující Ježíše a postavíme ji doprostřed vytvořené brány.

- **Liturgie Květné neděle.** Zaměříme pozornost dětí na liturgické slavení tohoto příběhu – základní charakteristiky: *My tenhle příběh prožíváme i v kostele – vzpomenete si, jak této neděli říkáme?* (Květná neděle, můžeme doplnit, že se jedná o šestou postní neděli, počátek Svatého týdne, případně překlad latinského označení Palmová neděle, Pašijová neděle, slavíme ji v červené barvě).

Zkusíme s dětmi sestavit některé typické prvky liturgie (můžeme i zapisovat) – zvláště začátek s průvodem, který je analogií příběhu (brainstorming). Základními nutnými body je:

- Požehnání ratolestí
- Čtení z evangelia o Ježíšovu vstupu do Jeruzaléma
- Průvod (zejména výzvu, abychom se připojili k zástupu oslavujícímu Ježíše Krista)

*Poté shrneme: **Touto liturgií i my oslavujeme Ježíše jako svého krále.***

- **Závěrečná aktivita:** Upozorníme děti, že na Květnou neděli si nepřipomínáme jenom to, že Ježíš vjel bránou do Jeruzaléma. Tento den je jakousi „bránou“ **do nejvýznamnějšího týdne v roce**, kterému říkáme „**Svatý týden**“ a slavíme v něm **nejdůležitější události naší spásy**. Vytvoříme teď s dětmi **bránu, kterou by mohly projít** (židle + prostěradlo, případně provaz; děti sejmou výzdobu z obrazu na podlaze a okráší s ním vystavěnou bránu, případně „cestu“ k ní. **Aktivita je tichá** – děti během ní přemýšlí, jak by rády Svatý týden prožily. Poté jedno po druhém bránou projdou a případně **mohou sdílet své myšlenky**.

Modlitba dle zvyklostí skupiny.

Rozdání zápisových listů a zakončení setkání.

Případné doplňkové alternativy ke scénáři:

Viděli jsme přijíždět Ježíše!

Aktivita založená na **reprodukování příběhu** a případně **rozšiřování informací**. Děti si v ní cvičí představivost a **zkoušejí vstoupit do biblické scény** pomocí **pohledu některých účastníků celé události**. Postavy je možné dětem navrhnout, mohou se samy zamyslet, kdo při této události byl, případně můžeme připravit seznam postav předem a děti si je losují. Událost mohou děti popisovat např. očima:

- Majitele osla, kterého si učedníci vypůjčili,
- Osla,
- Jednoho z učedníků,
- Prodávče placek u jeruzalémské Zlaté brány,
- Přihlížejícího dítěte...

Poslední postní neděle – práce s videem

Pro doplnění setkání je možné využít i **video** z dílny Vlčího doupěte, které je založeno zejména na **vnímání liturgie a jejích souvislostí**, a to prostřednictvím rozboru názvů Květné neděle, jak jsme je zmiňovali v části katecheze o liturgii a výkladem zvyklostí o posvěcených ratolestech. Sledování můžeme doplnit diskusí nad tématy, která jsou pro danou skupinu aktuální. V závěru si děti podle videonávodu mohou **vyrobiť křížek z palmové ratolesti** (nebo z papíru).

Video najdeme na adrese <https://www.youtube.com/watch?v=KTGNFNzSBWk&t=25s>.

Vyrobme si ratolest

Kreativní aktivita, při níž s dětmi **vyrábíme papírové ratolesti**, které lze **využít k výzdobě**, případně si je děti mohou ponechat a **využít při liturgii** Květné neděle. **Vzor z přílohy nakopírujeme** na zelené barevné papíry (střední tvrdost); pokud je ponecháme bílé, mohou je děti samy omalovat.

Můj Svatý týden

Pro domácí práci můžeme dětem nabídnout aktivitu **využití kalendáře / osobního deníku** k prožívání Svatého týdne.

Základ pro kalendář mohou děti získat z odkazu chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcgicclcfndmkaj/https://kc.biskupstvi.cz/storage/f/Velikonoce/kalendar_def.pdf. Návod je doplněn i kvízem, který mohou děti vyřešit.

Základ pro osobní deník vytiskneme z přílohy (jako listy A4, případně jako brožuru). Děti s ním pak během Svatého týdne pracují samostatně, na následující katechezi je možné ho použít k vzájemnému sdílení.